

Pe firul istoriei

De către

Monitorul de Vaslui

20 martie 2026

Bibliotecile publice și-au dovedit utilitatea încă din vechime, pe măsură ce informațiile, cunoștințele, observațiile etc. sunt structurate: grupate pe diferite tipuri de suport (lut ars, piatră, os, piei de animale, papirus etc.); pe domenii de activitate; pe categorii de potențiali beneficiari.

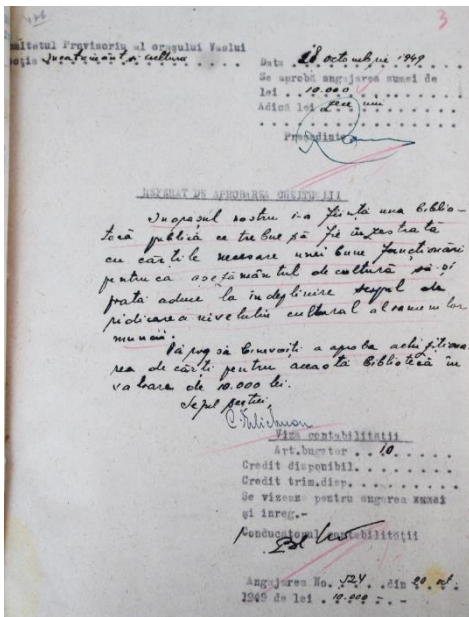
Am participat la evenimente festive în diferite locuri din această țară unde se sărbătoreau 100-125-150 de ani de bibliotecă publică, de ființare a unui lăcaș special dedicat cărții.

De fiecare dată m-am întrebat cu ce am greșit noi, aici la Vaslui, de nu avem o tradiție, o rădăcină veche în tezurizarea informațiilor în cărți, reviste, produse cartografice, documente de arhivă grupate, adunate într-o instituție?

Să fie de vină istoria potrivnică și poziția noastră în calea tuturor răutăților, să fie nivelul de trai din zonă, lipsa unor deschizători de drumuri sau ce altceva?

Am trecut peste supărări și am încercat să merg spre trecut, pe firul evoluției sociale, economice, administrative pentru a depista începuturile, germenii unei activități coerente privind lectura publică într-un cadru instituțional, guvernat de către stat.

În Arhivele județului Vaslui, cu un sprijin deosebit din partea devotaților slujitori ai acestei instituții, am găsit un *Referat de aprobare a cheltuielilor* din **20 octombrie 1949**, un referat prin care se solicitau fonduri pentru înzestrarea bibliotecii. Face mențiunea că nu exista o bibliotecă de sine stătătoare, ci această activitate se desfășura în cadrul secției de învățământ și cultură a județului Vaslui.

În luna **noiembrie 1949**, găsim *borderourile* cu lista de cărți achiziționate de la Centrul de Difuzare a Cărții, pentru Comitetul Provizoriu al jud. Vaslui – Secția Artă și Cultură.

FACTURA Nr. 69033
 Data: 2/11/1949

Comitetul Provizoriu
 Secția Artă și Cultură
 Jud. Vaslui

Văm. direct și rest.

NUMAR	AUTOR	TITLU	PREZ. UNITAR	SUBTOTAL	TOTAL
1	Condop	Patru de pe laud	35	35	
2	Loudon	Chinezul	15	15	
3	Carvack	Deu Ghimbote	35	35	
4	Gardan	Alchimist	35	35	
5	Riggen	Trunchi aulipai	35	35	
6	Sottler	Porcile de la d. d. d.	40	40	
7	Sottler	Porcile de la d. d. d.	40	40	
8	Palau	Fiul Reginei	30	30	
9	Palau	Fiul Reginei	30	30	
10	Palau	Fiul Reginei	15	15	
11	Palau	Fiul Reginei	15	15	
12	Palau	Fiul Reginei	12	12	
13	Palau	Fiul Reginei	40	40	
14	Palau	Fiul Reginei	30	30	
15	Palau	Fiul Reginei	50	50	
16	Palau	Fiul Reginei	15	15	
17	Palau	Fiul Reginei	6	6	
18	Palau	Fiul Reginei	30	30	
19	Palau	Fiul Reginei	14	14	
20	Palau	Fiul Reginei	16	16	

Am putea afirma că acestea au fost firavele începuturi. Însă, abia în **1951**, prin *Hotărârea de Guvern nr. 1542*, se înființează **Biblioteca Raională Vaslui** (ca bibliotecă publică în adevăratul sens al cuvântului).

Fondul de carte cu care pleca la drum era de aproximativ 6000 de documente, redistribuite de la bibliotecile mai importante din țară sau de la donatori particulari.

Înființarea bibliotecilor raionale în România, inspirată de modelul sovietic, avea drept scop răspândirea culturii și civilizației de tip comunist în rândul populației. Deși bibliotecile din URSS aveau rădăcini în modelul bibliotecilor din antichitate dar și în bibliotecile din Vestul Europei, fondul de carte nu avea un caracter enciclopedic și învățăturile promovate erau total diferite de cele specifice unei biblioteci care chiar să faciliteze un acces liber la cultură și educație. Trebuie să înțelegem că apariția bibliotecilor publice reprezintă un pas important, în măsura în care rolul lor era pozitiv și favoriza dezvoltarea culturală, profesională, intelectuală, sprijinea șlefuirea personalității și nu servirea unor doctrine. Bibliotecile raionale/județene din România, până în 1989, aveau un rol de promovare a culturii socialiste, a comunismului și de formare a „omului nou”, oferind o deschidere atent controlată către cultura universală.

Biblioteca Raională își avea inițial sediul pe str. I.C. Frimu, în trei mici cămăruțe neadecvate pentru o bibliotecă. Reorganizarea administrativ-teritorială din 1968 consolidează rolul bibliotecii publice. Instituția se mută în actualul sediu al Tribunalului Vaslui, tot pe strada I.C. Frimu și devine bibliotecă județeană.

În 1972, biblioteca se mută în actualul sediu, o clădire cu spații mai generoase, care permit un flux al cititorilor și favorizează dezvoltarea lecturii pe categorii de vârste: apare sală de împrumut pentru copii, sală de împrumut pentru adulți, sală de lectură și, mai târziu, mediateca.

În 1991, instituția capătă denumirea de Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui, printr-un act juridic emis de către Prefectura județului Vaslui. Festivitatea de dezvelire a plăcii memoriale Nicolae Milescu Spătarul are loc în 1992, la 29 ianuarie.

Astfel, Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui are **75 de ani de viață ca bibliotecă raională/județeană și 35 de ani sub denumirea actuală**. Două repere importante care marchează istoria și evoluția acestei instituții culturale, un simbol al păstrării și promovării valorilor culturale în comunitatea vasluiană.

Mergând tot pe firul istoriei vom vedea într-un material viitor implicarea societății civile în organizarea lecturii și accesului liber, necondiționat, apolitic la educație și dezvoltare intelectuală prin lectură.

Voicu Gelu BICHINEȚ